

Nova organització d'atenció a la infància en salut a un EAP

Alba Brugués i Brugués¹; Antoni Peris Grao¹; Paola Raventós Jurado¹; Mildrey Marina Echasabal Vila¹; Josefa Díaz Ledo¹; Valeria Iliana Ubal San Martín¹; Olga Balboa Ros¹; Marta Calabia Martínez¹; Griselda Calaf Moya¹; Javier Gala Grado¹; Ivette Serra Molist¹

¹CAP Can Bou

Temàtica: 7. Innovació organitzativa en l'entorn salut

Paraules clau: infermera, nous rols, salutogènesi, infants

Als sistemes sanitaris europeus, els pediatres són consultors dels metges de família des d'altres nivells o dispositius. A Espanya, s'integren als equips d'atenció primària (EAP) essent referents per la població infantil fins als 14 anys. Els pediatres, com tots els metges, desenvolupen una formació bàsicament hospitalària i molt orientada al diagnòstic i tractament de malalties que, afortunada però paradoxalment són poc freqüents al nostre entorn.

Objectiu: Al nostre EAP plantegem una reorganització de l'atenció a l'infant de caire salutogènica, afavorint en tot cas la promoció de la salut. Es planteja evitar que les visites programades de control evolutiu transformin a l'infant (i als progenitors) en "infants crònicament sans", dependents del sistema de salut i sense autonomia de decisió pel que fa a cura de signes o símptomes.

Material i mètodes: Atenem a 31 de desembre de 2021 una població de 5.585 nens de 0 a 14 anys, amb un 14% de menors de 24 mesos. Els diagnòstics més prevalents són els vinculats a problemes dentaris (976), el sobrepès i obesitat (325), els vinculats amb al·lèrgies i asma (331) i els d'ansietat i trastorn de conducta (224).

Es consensuen les tasques d'infermeres i pediatres en guies protocolitzades. Es fa formació a les infermeres en identificació de signes d'alarma i exploració física per part de les metgesses. S'elaboren noves agendes per l'atenció a la demanda aguda i a les visites de control evolutiu dels infants. Es redueix en dos visites el nombre total de consultes planificades de seguiment i s'introdueixen visites grupals. S'orienta la inclusió en tota visita de recomanacions preventives i promoció de la salut. Les infermeres fan triatge i presten atenció a demanda aguda i a visites programades d'infància en salut, així com les activitats comunitàries. Els metges pediatres actuen com a consultors i són els responsables de diagnòstic, atenció i seguiment d'aquelles situacions que facin sospitar patologia rellevant.

Els contingents de sis pediatres s'incrementen i la població infantil es reparteix entre sis infermeres.

Resultats: La pandèmia no ens permet una avaluació fiable. El nombre de visites programades als pediatres va reduir-se de 13.215 (2018) a 3152 (2019) per l'assumpció d'infermera de la demanda aguda, passant de 4536 (2018) a 18.197 (2021). Les visites programades d'infermera s'incrementen lleugerament de 7.355 (2018) a 8121 (2021). El nombre de visites grupals va ser de 204 (2019). Es manté una consulta d'asma on hi participa una infermera referent de l'EAP, tant per adults com infants, infermera d'atenció a l'infant i pediatra (92 visites a 2018, 104 a 2019, 141 a 2021).

Els resultats assistencials reflectits a Estàndard de Qualitat Assistencial presenten un bon nivell en l'atenció a patologia aguda i crònica i punts de millora pels indicadors de cribratge, molt alterats per la pandèmia durant els passats dos anys.

Conclusió: Considerem que aquesta estratègia, afavoreix l'orientació salutogènica, l'accessibilitat i la longitudinalitat amb la professional de referència. D'altra banda, en un context de manca de pediatres, esdevé una orientació força pràctica i eficient.